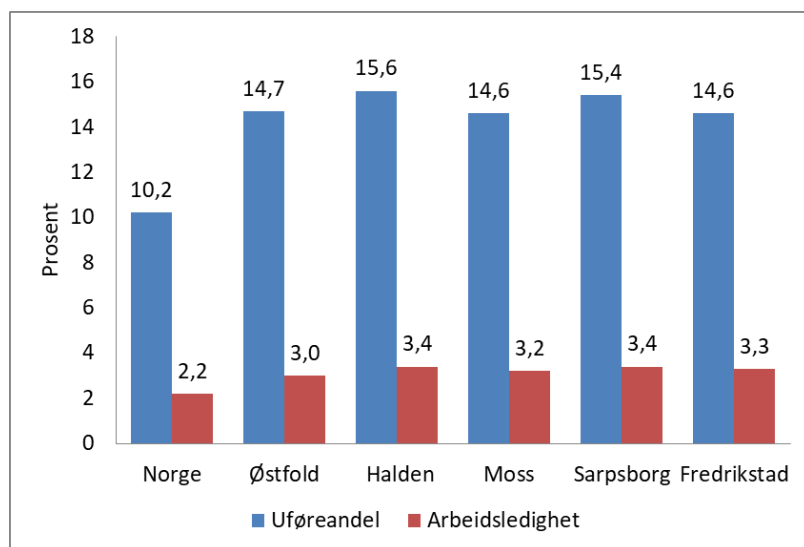

Svakt arbeidsmarked og høy uføreandel i Østfold

Trond Arne Borgersen, Dosent i samfunnsøkonomi, Høgskolen i Østfold.

Noen ganger vil en at politikere og media snakker mer om et tema. Andre tema vil vi at de skal snakke mindre om. Utenforskap burde vi snakke mer om. Mye mer enn vi gjør. Ser vi på arbeidsmarkedsdeltakelsen er jo vi i Østfold litt utenfor. Eller - egentlig ganske mye utenfor faktisk. Også sammenlignet med resten av landet.

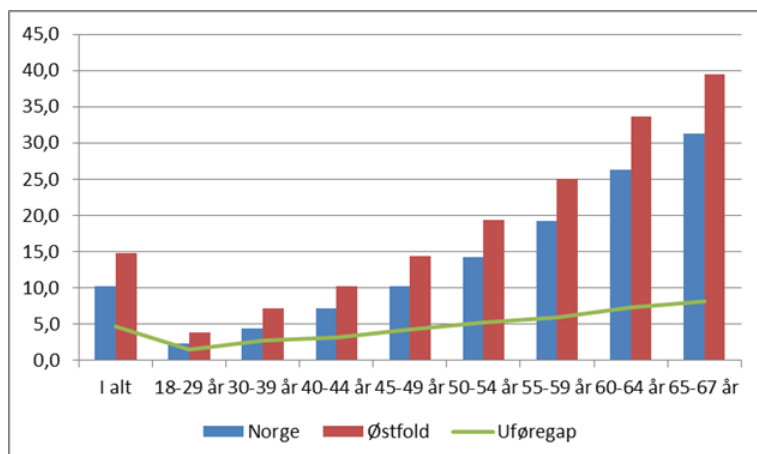
Figuren under viser uføreandel per juni, og registrert arbeidsledighet per september 2019. Tallene er fra NAV og viser situasjonen i de store byene i fylket, sammenlignet med Østfold fylket og Norge.

Kilde: NAV

I Norge er 10,2 prosent av befolkningen mellom 16 og 67 år uføre. I Moss er andelen 14,6 prosent. Det samme er den i Fredrikstad, mens den i Sarpsborg er 15,4 prosent og i Halden 15,6 prosent. Altså; Østfoldbyene har en uføreandel som er om lag 5 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet.

Ser en på arbeidsledighet, kommer Østfold også dårlig ut. Nasjonalt er registrert ledighet i september 2,2 prosent. I Østfold fylke er 3 prosent av arbeidsstyrken registrert arbeidsledige i september. Byene i Østfold har en ledighet over ett prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet. I noen kommuner i Østfold, som Marker (1,2 prosent ledighet) og Skiptvedt (1,5 prosent ledighet), er ledighetstallene lave, men stort sett er det bekmørke tall i hele Østfold. Sarpsborg og Halden har høyest arbeidsledighet av de store byene, og det er de samme som har høyest uføreandel. Forskning viser at uføreandelen i et område ofte er nært knyttet opp mot arbeidsmarkedet i samme område.

Kilde: NAV

Gapet i uføreandel mellom Østfold og Norge er kanskje (?) det mest alvorlige. Skiller vi mellom ulike aldersgrupper, ser vi at uføreandelen i Østfold, relativt til landet generelt, er høyere i alle aldersgrupper. Uføregapet i Østfold er høyest blant de eldste arbeidstakerne. Mangelfunn omstilling fra et tradisjonelt industrisamfunn til en tjenestebasert økonomi er en viktig årsak. Likevel vil kanskje flest rynke på nesen av den høye andelen unge uføre. I Østfold er 3,8 prosent av de mellom 18 og 29 år uføre, mot 2,3 prosent på landsbasis. I aldersgruppene fra 30 til 39 og fra 40 til 49 er uføregapene i Østfold henholdsvis 2,7 og 3,1 prosent. Absolutte uføretall i disse alderskategoriene er for Østfold 7,1 prosent for de mellom 30 og 39 år, mens tilsvarende tall for de mellom 40 og 49 år er 10,2 prosent. Ganske triste tall. Skumle også. Både årsakene til, konsekvensene av og hvordan vei ut herfra egentlig ser ut for oss i Østfold fortjener mer fokus.

